

[Lysholt Hansen.]

der egentlig ydes af bevillinger til forfatterne, idet jeg synes, det må ind i hele billedet, som det nu tegner sig.

I henhold til denne lov giver forfatterafgiften årlig forfatterne 616 248 kr., læsekredsafgift giver dem ca. 40 000, forfatterstipendier på finansloven giver dem 304 800 kr., forfatterstipendier af tipsmidlerne 50 000 kr., legater, der administreres af Forfatterforeningen, 41 750 kr. og legater, der administreres af ministeriet, ca. 50 000 kr., det vil sige i alt bevillinger til forfatterne på 1 162 798 kr.

Jeg har ikke hermed villet sige noget som helst om, hvorvidt dette er for meget eller for lidt; jeg synes bare, at det skulle med ind i billedet, så man virkelig ved, hvad der ydes. Hertil kommer, at forfatterafgiften på grund af dens afhængighed af grundtilskuddene til bibliotekerne vil vokse efter lovforslaget.

Lad mig i øvrigt om den foreslåede afgift sige, at den med den udformning, ændringsforslaget har fået, ville få virkninger, som forslagsstillerne vist ikke har overskuet. Som forslaget er udformet, vil børn ikke fremtidig kunne låne bøger gratis i de voksnes biblioteker, overhovedet ikke, men vil alene være henvist til at låne bøger i børnebibliotekerne. Det vil sige, at den dreng eller pige, hvis overgang fra børnebiblioteket til de voksnes bibliotek i dag naturligt sker ved, at barnet, når det skal skrive en stil om et bestemt emne, henvises til at låne den fornødne litteratur i de voksnes bibliotek, fremtidig ikke vil kunne hjemlåne sådanne bøger gratis. Børn vil efter forslaget i det hele taget ikke kunne låne bøger hjem fra de voksnes bibliotek, uden at de først har købt et lånerkort til 5 kr.

Jeg kan dårlig tænke mig, at forslagsstillerne virkelig ønsker på denne måde at modarbejde hele den idé, der ligger bag børnebibliotekernes arbejde, nemlig først at vænne børnene til gode læsevæner og dernæst ganske naturligt, når børnene er modne til det og børnebibliotekets bogbestand ikke længere kan tilfredsstille dem, automatisk at henvise dem til lån i de voksnes bibliotek. Børn fra hjem, der ikke synes, de har råd til at købe et lånerkort til børnene, skal altså være henvist til kun at låne på et børnebibliotek, og så snart de fylder 15 år,

skal de også betale for at låne på børnebiblioteket.

Det forekommer mig i øvrigt mærkeligt at sætte grænsen ved 15 år. Vi har lige her i tinget gennemført en ny skolelov, som skulle animere forældrene til at lade deres børn gennemføre et 8. og 9. skoleår, i hvilke det frie selvstændige arbejde med bogen vil komme til at spille en væsentlig rolle. Samtidig skulle man så efter oppositionens forslag forlange en lånerafgift af disse børn, når de henvender sig på folkebiblioteket eller børnebiblioteket for at låne nødvendig supplerende litteratur til deres skolearbejde. Det samme vil gælde børnene fra 1. real og opefter. Og lærlinge i handelskoler og tekniske skoler, unge, der i fremtiden for manges vedkommende vil få deres teoretiske uddannelse ved 6 ugers ophold på landsdelsskoler, vil altså heller ikke fremtidig kunne låne gratis i det lokale bibliotek, hvor skolen ligger; de må værgo også betale de 5 kr. Det er kun en af konsekvenserne af ændringsforslaget, som det er udformet. Jeg er imidlertid overbevist om, at sådanne lærlinge med deres små penge under deres 6 ugers ophold vil spare denne femmer og blive borte fra biblioteket. Men vi fra vor side er ikke interesseret i, at de unge mister kontakt med bogen på denne måde.

Også vore folkepensionister skal efter ændringsforslaget betale. På direkte forespørgsel, om dette virkelig var meningen, blev der svaret, at sådan måtte det være. Det vil altså sige, at bibliotekaren, når han arbejder på alderdomshjemmet med udlån af bibliotekets bøger, kun kan udlåne til dem af hjemmets gamle, der køber et lånerkort. De andre har ingen ret til at låne bøger.

På vore sygehuse måtte bibliotekaren, når han kommer rundt med bogvognen til patienterne på sygestuerne, fremtidig først undersøge, om patienten var hjemmehørende i bibliotekets område og, hvis dette ikke var tilfældet, forlange, at patienten købte et lånerkort til 5 kr., hvis vedkommende ønskede at låne en bog, ligesom han måtte spørge patienten, hvis denne var hjemmehørende inden for bibliotekets område, om han havde et lånerkort. Da gennemsnitsopholdet for sygehuspatienter vel ligger på ca. 15 dage, ville de fleste